

Ovet auki Mänttä-Vilppulan seurakunnassa

-Mänttä-Vilppulan seurakunnan strategia vuosille 2021-2026

MÄNTTÄ-VILPPULAN SEURAKUNTA

Ovet auki Mänttä-Vilppulan seurakunnassa

Sisällys

Ovet auki Mänttä-Vilppulan seurakunnassa, strategia vuosille 2021-2026.....	3
Johdanto	3
Seurakunnan perustehtävä	4
Arvot.....	4
1. Ovet auki ulospäin	4
2. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun	5
3. Ovet auki kaikille	5
4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille	6
5. Ovet auki uusille mahdollisuuksille	6
6. Ovet auki tulevaisuuteen	6
Viitteet:	7

Ovet auki Mänttä-Vilppulan seurakunnassa, strategia vuosille 2021-2026

Johdanto

Koko kirkon strategiassa tavoitteeksi nostetaan, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko antaa tämänhetkisessä toimintaympäristössään selkeän todistuksen Kristuksesta maailman pelastajana (Joh. 14:6), jossa on ”yhden tekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi” (Gal. 3:28). Tämä on täysin totta myös Mänttä-Vilppulan seurakunnassa.

Tämän tulevaisuusasiakirjan tulisi ohjata Mänttä-Vilppulan seurakuntaa toimimaan niin, että toiminta ja talous ovat oikeassa suhteessa ja molemmat ovat turvattuina myös vuoden 2026 jälkeen. Mänttä-Vilppulan seurakunta on kokenut v. 2009 tapahtuneen seurakuntaliitoksen väkijäsenä ja haavoittavana. Paljon on vettä virrannut Vilppulankoskessa, mutta vieläkin haavat aukeavat ja vanhat ajat nostavat tunteet pintaan. Tuon 12 vuoden aikana seurakunnan jäsenmäärä on laskenut yli 3000 jäsenellä ja paikkakuntalaisten määrä samassa suhteessa. Vuosi 2021 tulee olemaan oletettavasti ensimmäinen vuosi, kun jäsenmäärä alkaa numerolla kuusi (6). Tämän strategian loppuvaiheessa, vuonna 2026, jäsenmäärä alkaa numerolla viisi (5) tai on ainakin hyvin lähellä sitä.

Olisiko jo aika olla yksi seurakunta, jossa ei ole naista tai miestä, ikäihmistä tai lasta, kolholaista tai mänttäläistä, pohjaslahtelaista tai vilppulalaista. Vaan olisimme kaikki yhtä Jeesuksessa Kristuksessa, Mänttä-Vilppulan seurakunnan jäseniä.

Seuraavat vuodet tulevat olemaan monella tapaa merkittävä Mänttä-Vilppulan seurakunnassa ja koko Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Lähes kaikki seurakuntaa ja kirkkoa koskevat tunnusluvut osoittavat miten seurakunnan tulee huomioida ympäröivän yhteiskunnan muutokset: kasteiden ja vihkimisten määrät laskevat, kokoava toiminta ei tavoita entiseen malliin, kirkon jäsenmäärä vähenee, ikääntyy ja evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu aina vain harvempi kaupunkilainen. Kirkon oppiin sitoutuminen ja uskonnollinen kasvatustarve kouluissa käy yhä ohuemmaksi. Lisäksi koko kirkon sisäiset kiistat ovat voimistuneet, joista Mänttä-Vilppulassa olemme vielä välttyneet. Kaikesta tästä huolimatta kirkolla on edelleen merkittävä asema suomalaisessa yhteiskunnassa ja ihmisten mielissä. Erityisesti kriisitilanteissa, kuten pandemian aikana, kirkon merkitys korostuu turvan, toivon ja lohdutuksen antajana.

Jäsenmäärän ja verotulojen laskiessa tulee toiminta turvata kaikilla mahdollisilla tavoilla.

Työntekijöiden monialaisuutta ja moniosaisuutta tulee tukea ja ottaa huomioon tehtäessä rekrytointeja ja koulutuksia suunniteltaessa. Samalla tulee tarkastella kriittisesti yksittäisiä kiinteistöjä uudella tavalla ja uskaltaa luopua niistä kiinteistöistä, jotka eivät ole toiminnalle välttämättömiä, tai ne ovat vääränlaisia tai paikassa, jossa ne eivät palvele toimintaa. Kirkon yhteinen strategia tarkastelee kirkon työtä kokonaisvaltaisesti. Se etsii kirkkoon entistä pitkäjänteisempää ja yhtenäisempää toimintatapaa. Strategiassa keskitytään tärkeimpiin kokonaisuuksiin sekä kaikkia toimijoita yhteisesti koskettaviin valintoihin ja priorisointeihin.

Paikallisesti on arvioitava, miten yhteisiä tavoitteita voidaan parhaiten edistää. **Kirkon strategiassa esitetyt asiat eivät kaikki koske Mänttä-Vilppulan seurakuntaa, mutta ovat totta toisissa seurakunnissa.** Näin niihin tutustuminen luo laajempaa näkemystä meitä ympäröivään kirkkoon. Kirkossa ja seurakunnassa tarvitaan yhteinen tahto yhteisten asioiden ratkaisemiseen.

Tähän dokumenttiin on kerätty Mänttä-Vilppulan seurakunnassa 2018 suoritettujen piispantarkastuksen jälkeen tehtyjen työskentelyjen tulokset yhdistettynä kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan 2026. Työtä Mänttä-Vilppulan seurakunnassa on tehty vuosina 2019-2020 määrätietoisesti keräämällä tietoa seurakuntaisilta ja työntekijöiltä sekä luottamushenkilöiltä. Keinoina ovat olleet seurakuntakysely 2/2020 ja keskustelut sekä tutustuminen seurakunnan kiinteistöihin ja toimintatiloihin.

26.8.2020 toteutetun tulevaisuustyöskentelyn jälkeen kirkkoneuvosto antoi vastuuryhmille tehtäväksi tarkastella omaa toimintaansa kriittisesti ja nimeämään ne kiinteistöt, jotka niiden kannalta ovat välttämättömät säilyttää.

Seurakuntatutkimuksessa esiin nousi perheet ja heidän kauttaan mahdollisuus vaikuttaa laajasti seurakuntalaisten elämään. Toinen painotus on ikäihmisten määrän voimakkaassa kasvussa ja se, miten heidät kohdataan seurakunnassa. Jatkoajatuksena herää kysymys, miten nämä kaksi ryhmää voitaisiin saada kohtaamaan toisensa?

Seurakunnan perustehtävä

Mänttä-Vilppulan seurakunnan perustehtävä on edistää Jumalan valtakuntaa ja julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana. Tämä on kirkon olemassaolon perimmäinen syy. Perustehtävä ohjaa kaikkea kirkon elämää ja toimintaa. Sen tulisi olla myös jokaisen kirkon jäsenen tapa elää. Kirkon perustehtävä voidaan sanoittaa eri aikoina ja eri paikoissa eri sanoin. Jokaisen seurakunnan tulee itse sanoittaa oma tapansa, miten se tätä perustehtävää toteuttaa. **Seurakunnan tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Määritelmä tähdentää, että pelastavan evankeliumin julistus, osallisuus, yhteisvastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, sielunhoito, tasa-arvosta ja ihmisarvosta huolehtiminen sekä luomakunnan eheyden vaaliminen kuuluvat yhteen.**

Arvot

Arvot kertovat, mitä asioita pidetään hyvinä ja tavoiteltavina. Kirkon yhteisiksi arvoiksi määritellään edellisen strategian tavoin perinteiset kristilliset hyveet: **Usko, toivo ja rakkaus** (1 Kor 13:3). Kristillinen arvopohja määräytyy näin kestäväällä ja selkeällä tavalla. **Uskon** kautta syntyvä yhteys Jumalaan luo kristityn ja seurakunnan elämään perustan. **Toivon** taustalla on Jeesuksen lupaus Jumalan oikeudenmukaisuudesta, huolenpidosta ja iankaikkisesta elämästä. **Rakkaus** merkitsee lähimmäisistä välittämistä aina ja kaikkialla. Näiden arvojen tulisi ohjata kirkon ja sen seurakuntien arjen toimintaa ja päätöksentekoa. Arvot haastavat myös keskusteluun niin kirkon piirissä kuin laajemmissakin yhteyksissä.

1. Ovet auki ulospäin

Kirkon tehtävä on olla evankeliumia kaikille jakava (missionaarinen). Siksi on lähdettävä liikkeelle julistamaan ja palvelemaan. Evankeliumi (ilosanoma) eletään todeksi ihmisten kesellä. Diakonian

tarve lisääntyy. Eriarvoisuuden kasvaminen, yksilöllistyminen, syrjäytyminen ja ihmisten turvattomuus haastavat kirkon käyttämään uusia toimintamalleja ja -tapoja. Julistamme rohkeasti evankeliumia Kristuksesta muuttuvassa yhteiskunnassa ja uskonnollisessa kentässä. Käytämme kieltä, jota ihmiset ymmärtävät. Tunnistamme hengellisyyden, henkisyyden, mystiikan ja omakohtaisen kokemuksen merkityksen. Asetumme heikoimpien puolelle ja voimistamme niiden ääntä, joilla sitä yhteiskunnassa ei ole. Painopisteenämme ovat perheet ja ikäihmiset. Kohdistamme diakoniaa ja nuorisotyön kohtaavaa toimintaa entistä vahvemmin sinne, missä vaikeudet kasautuvat tai mihin muu apu ei ulotu. **Olemme aloitteellinen ja aktiivinen kuuntelija ja keskustelija. Haemme aktiivisesti uusia toimintamalleja ja hakeudumme dialogiin eri toimijoiden kanssa. Olemme aktiivisia ulospäin, lehtikirjoituksissa ja sosiaalisessa mediassa.**

Puhumme Jumalasta, kutsumme Kristuksen yhteyteen, julistamme Raamatun sanaa, edistämme ihmisoikeuksia ja positiivista uskonnonvapautta. **Pyrimme entistä vahvemmin vuorovaikutukseen heidän kanssaan, jotka eivät ole vielä tai enää kirkon jäseniä. Olemme mukana tavoittamassa Y-sukupolvea (milleniaaleja, 1980-1995 syntyneitä).** Seurakunnan tulee olla kirkon muutoksessa mukana niissä kohdin, kun se on paikallisesti ajankohtaista ja mahdollista toteuttaa. Jäsenmäärän lasku ei saa olla esteenä seurakunnan toiminnalle, vaan se tulee ottaa kaikessa päätöksenteossa huomioon.

2. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun

Kirkko on osallisuuden ja vieraanvaraisuuden yhteisö. Kirkko toimii niin, että jokainen kokee seurakuntayhteyden voimavarakseen ja kirkon jäsenyyden merkitykselliseksi koko elämänkaarensa ajan. Kutsumme ihmisiä hengellisen kasvun polulle koko elämän aikana. Painotamme kasteen merkitystä, kristillistä kasvatusta ja otamme yhteyttä johdonmukaisesti ja aktiivisesti muuttajiin. Pidämme esillä mahdollisuutta aikuisrippikoulun käymiseen. Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta, perheiden hyvinvointia ja ylisukupolvista vuorovaikutusta. 2019 tehdyssä seurakuntakyselystä löydettiin Mänttä-Vilppulan seurakuntalaisille merkittäviä asioita. **Pääpainotukseksi nousivat lapsi-, varhaisnuoriso-, nuoriso-, rippikoulu- ja perhetyö. Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta. Kokonaisuudeksi voidaan nimetä perhetyö, jonka kautta kohdataan niin lapset, aikuiset kuin myös isovanhemmat.** Koska lapsia syntyy ja kastetaan koko ajan vähemmän seurakunnan alueella, tulee nämä ikäluokat yhdistää kattamaan laajasti koko seurakuntatyön kenttää. **Ikäihmisten kasvava määrä tulee toisena esiinnousseena kohtana ottaa laajempaan toiminnan tarkasteluun.** Uudistamme kirkkotilojen käyttöä. Avaamme seurakuntien tilat omaehtoista hiljentymistä ja vapaaehtoisten järjestämää toimintaa varten. Diakoniassa yhteisöelämän painotus korostuu. Tarkoitus etsiä ja löytää synergiaetuja eri vastuualueiden väleiltä. Järjestämme jumalanpalveluksia myös muualla kuin kirkoissa. Lisäämme jumalanpalveluselämän monimuotoisuutta ja seurakuntatyön monikielisyyttä. **Kehitämme paikasta riippumattomia ja verkon välityksellä toteutuvia hengellisyyden ja yhteisöllisyyden muotoja.**

3. Ovet auki kaikille

Jokaisen ihmisarvo on luovuttamaton ja sitä kirkko puolustaa. Kirkko on luonteeltaan kansainvälinen ja kansallisuuksien rajat ylittävä. Tulevaisuuden kirkossa tunnustetaan seurakuntien erilaisuus ja vahvistetaan kirkon sisäistä solidaarisuutta. **Edistämme yhdenvertaisuutta ja**

tasa-arvoa. Toimintamme on tietoisesti mukaan kutsuvaa. Kaikki ihmiset ovat tervetulleita seurakunnan toimintaan ja työntekijän rooli muuttuu enemmän mahdollistajaksi ja valmentajaksi. Toimimme aktiivisesti vihaa ja syrjintää vastaan. **Suuntaamme voimavaroja hallinnosta toimintaan. Strategiakauden aikana ratkaisemme, millaisilla rakenteilla monipuolinen seurakuntatyö voidaan turvata kaikkialla Suomessa nyt ja tulevaisuudessa.** Hyödynnämme monipaikkaisen asumisen mukanaan tuomia mahdollisuuksia. **Huomioimme kesäasukkaita ja turisteja Taidekaupungissa.** Kiinnitämme tietoisesti huomiota siihen, että jokainen ihminen on Luojan luoma ja sinällään arvokas. Tämän on läpäistävä kaikki toimintamme. **Vaalimme yhdenvertaisuutta ja pyrimme sitä kohti. Pohjoisen Pirkanmaan lähiseurakuntia tulee tarkastella mahdollisina yhteistyökumppaneina ja olla aktiivisia kumppaneita.**

4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille

Kirkon työ on yhteistä työtä. Sen toteuttamiseen tarvitaan niin työntekijöitä kuin seurakuntalaisiakin. Tulevaisuudessa kirkon työn järjestäminen edellyttää määrätietoista yhteistyötä seurakuntien ja muiden toimijoiden välillä. **Seurakuntien elämä rakentuu entistä vahvemmin seurakuntalaisten aloitteellisuuden, osaamisen ja lahjojen varaan.** Rakennamme luottamusta, yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemisen kulttuuria. **Työntekijän rooli muuttuu enemmän mahdollistajaksi ja valmentajaksi.** Uudistamme johtamista. Lisäämme muutosjoustavuutta, läpinäkyvyyttä ja luottamuksen kulttuuria. Teemme työtä jäsenlähtöisesti. Kirkko ja seurakunnat hakeutuvat erilaisiin kumppanuuksiin jokaisella työalalla. **Kannustamme työntekijöitä aktiiviseen ja laajasti verkottuneeseen työotteeseen ja vahvistamaan aikaisemmin olleita kumppanuuksia. Kannustamme kollegiaaliseen osaamisen jakamiseen yli seurakuntarajojen ja tuomaan omaa osaamista laajasti kaikkien iloksi.**

5. Ovet auki uusille mahdollisuuksille

Kirkolta vaaditaan muutосkykyä ja -ketteryyttä. **Muutokset ovat aiempaa nopeampia ja arvaamattomampia, eivätkä niiden vaikutukset ilmene samalla tavalla kaikkialla.** Paikallisesti toimiva ratkaisu ei välttämättä toimi toisella paikkakunnalla. **Siksi on uskallettava kokeilla. Strategiakauden aikana ratkaisemme, miten seurakunnan toiminta resursoidaan tulevaisuudessa.** Sekä seurakuntien toimintaan, että kirkon yhteisiin tehtäviin on löydettävä riittävästi voimavaroja. Toteutamme kokeiluja ja vahvistamme kokeilukulttuuria, emmekä pelkää epäonnistumisia. Kokeiluja tuetaan myös taloudellisesti. Asetamme määrällisiä, laadullisia ja vaikuttavuuteen liittyviä tavoitteita. Arvioimme kriittisesti työtämme. **Uskallamme luopua hiipuneesta toiminnasta tai vähäisellä käytöllä olevista kiinteistöistä. Jatkamme digitaalisesti tehtävää työtä ja digitalisoimme palvelujamme edelleen systemaattisesti kirkon olemus ja tehtävä huomioiden. Seurakuntakyselyssä ei annettu paljoa arvoa digitaaliselle maailmalle, mutta koronaviruksen aika on muuttanut kaiken.** Se, mikä oli ennen mahdotonta, on monessa kohtaa nyt mahdollista. Päätöksenteko tulisi tehdä helpommaksi ja joustavammaksi. **Luottamushenkilöiltä ja työntekijöiltä kaivataan rohkeutta toteuttaa toimintasunnitelmaa työssään ja päätöksenteossa.**

6. Ovet auki tulevaisuuteen

Kunnioitus luomakuntaa kohtaan, kohtuullinen elämäntapa ja vastuullisuus nousevat kirkon perussanomasta. Tulevaisuuden kirkossa tarvitaan tietoisuutta kristinuskon globaalista

kehityksestä. Voimme oivaltaa itse tai oppia muilta. Nyt on aika katsoa laajemmalle ja pidemmälle. Toivo kantaa. Terävöitämme ekologista ja sosiaalista vastuullisuutta kirkon toiminnassa. **Pidämme vahvasti esillä näkökulmaa lasten mukanaan tuomasta tulevaisuudesta.** Kirkkomme toimii yli rajojen ja on aktiivinen ekumeniassa peilaten omaa toimintaansa maailmanlaajuisesti kristittyjen kokemuksiin erityisesti siellä, missä kirkot ovat vähemmistöasemassa. **Ylläpidämme toivoa ihmisten elämässä ja yhteiskunnassa.** Muistutamme toisen maailman äänestä ja taivasten valtakunnasta. Jatkamme hyvin toimivaa lähetystyötä. **Pyrimme etsimään mahdollisuuksia, miten voimme yhdistää perheiden ja ikäihmisten parissa tehtävään työhön kaikkia työmuotoja. Lapset ja nuoret ovat nykyisyys ja tulevaisuus. Seurakunta tuo toivoa ihmisten elämään ja laajemmin yhteiskuntaan.**

Viitteet:

1. Piispantarkastus 9/2019 ja PiTa2025 työryhmän perustaminen
2. Seurakuntakysely 3/2020, yhteenveto
3. Kuvat tulevaisuustyöskentelystä, luottamushenkilöt ja työntekijät 26.8.2020
4. Ovet auki -kirkonstrategia 2026. Julkaistu 22.9.2020.
5. Vastuuryhmien vastaukset kirkkoneuvostolle 9/2020
6. Työntekijöiden arviot Ovet auki -strategian merkityksestä Mänttä-Vilppulan seurakunnalle 11/2020
7. PiTa 11/2020

